

TILLBAKABLICK PÅ ÅRET

Predikan Nyårsafton 2020, Storsjöstrand

Jer 29:11

När jag bad över vilket Bibelord jag skulle utgå ifrån denna Nyårsafton kom en enda vers till mig, nämligen profeten Jeremias ord: "Jag vet väl vilka tankar jag har för er säger Herren, nämligen fridens tankar och inte ofärdens till att ge er en framtid och ett hopp" (1917 års översättning).

Den versen har på allvar följt mig sedan ett nyårsläger med Svenska Alliansmissionens Ungdom i början av 1990-talet och nu senast under min tjänstgöring i Engelska kyrkan i Chatham där den var ett ledord för församlingens arbete med att etablera verksamhet för socialt utsatta i en nedlagd pub precis bredvid kyrkan. Säkert har många av er också personligen berörts av denna vers.

Men vad säger den då oss under ett så speciellt nyårsfirande som detta när vi har bakom oss nästan ett helt år präglad av en pandemi som gör att vi för första gången i Sveriges historia denna jul och en dag som denna inte kan samlas till bön och lovsång i våra kyrkor?

För att förstå vad den kan säga oss idag tänker jag att vi behöver gå tillbaka och titta på det sammanhang i vilken den skrevs. Versen är tagen ur ett brev till de israeliter som levde i exil i Babylon och är ord om tröst och framförallt uthållighet i en svår tid. I kapitlet före konfronterar Jeremia profeten Hananja, som menar att Gud väldigt snart kommer att befria israeliterna ur fångenskapen. Jeremia å sin sida hävdar att det inte kommer att hända, att de behöver stanna 70 år till och att det framförallt för israeliterna i Babylon handlar om att stå stilla i den smärta de befinner sig i, att blomstra på den

plats där de bor i exil och djupast sett att genom att ha blicken fäst på Gud se de skatter som finns dolda i mörkret. Rakt in i denna ganska tuffa verklighet säger Jeremia orden: "Jag vet väl vilka tankar jag har för er säger Herren, nämligen fridens tankar och inte ofärdens till att ge er en framtid och ett hopp".

På ett sätt är inte tiden då Jeremia skrev sina ord helt olik vår egen. Också vi befinner oss i en tid av osäkerhet, där vi helst av allt önskar att pandemin, miljöförstöringen, gängkriminaliteten och allt som är destruktivt i vår värld och i våra personliga liv ska upphöra så fort som möjligt. Någonstans vet vi att det kanske inte går så snabbt som vi önskar. In i våra liv kommer då Gud med samma budskap som då, om att se hur Gud verkar i allt det svåra och med en kallelse till oss att vara en del av det verket. Också vi får budskapet "Jag vet väl vilka tankar jag har för er säger Herren, nämligen fridens tankar och inte ofärdens till att ge er en framtid och ett hopp".

Jeremias bok är skriven på hebreiska. Ordet som på svenska översätts med frid eller välgång i Bibeln 2000 är SHALOM. Det ordet har en mycket djupare innebörd och kan också översättas med balans, harmoni, helhet. Det ord som översätts med ofärd eller olycka, RA'AH har också en djupare betydelse av ondska och destruktivitet. Ordet för framtid, ACHARIT, syftar framförallt på den närmaste framtiden, på slutet av en viss tid. TIKVAH är det hebreiska ordet för hopp, men kan också översättas med rep – hoppet är något som binder samman delar av våra liv och oss med Gud.

Med denna bakgrund till de hebreiska orden blir den här versen från profeten Jeremia som ett urskiljningsredskap inför den närmaste framtiden, inför det närmaste året, då vi i bön får blicka tillbaka på året som gått och ställa oss frågan: Vad har jag upplevt av SHALOM, som varit en gåva från Gud, som lett mig närmre honom och mig själv och vad har varit uttryck för RA'AH,

ondska och destruktivitet? Det senare får jag ta till Gud och be om helande och om förlåtelse om jag själv har en del i det. Sedan får jag titta framåt på det kommande året och se vad Gud vill binda samman från det gångna året med det nya, vad som binder oss allt djupare samman med Gud själv.

Det finns en bön som kallas Examen, eller Tillbakablick på dagen, som var oerhört viktig för Ignatius av Loyola, som grundade jesuitorden på 1500-talet och skrev verket "Andliga övningar". Ignatius var fast övertygad om att Gud talar till oss på detaljnivå och kommunicerar med oss bl a genom våra känslor och den eftersmak som händelser och möten med människor får i våra liv? Känner jag frid eller ofärd? SHALOM eller RA'AH? Vad är från Gud och vad är inte från Gud? Hur har Gud väglett mig idag?

Denna bön kan man också be vid årets slut, som en Tillbakablick på året. Jag tänkte att jag skulle avsluta med att leda oss i den. Nu kommer det att bli ganska korta pauser för egen reflektion, men med fördel kan du titta på den här gudstjänsten igen och då pausa lite längre eller läsa den här predikan på Vårgårda pastorats hemsida och gärna då också skriva ner det du får till dig i bönen. Det kan vara en värdefull hjälp att förstå Guds ledning under det gångna året och att urskilja hans tankar för ditt liv det kommande året, den närmsta framtiden.

Tillbakablick på året

1. Sätt dig så bekvämt du kan. Blunda och ta några djupa andetag. Föreställ dig att du just nu sitter i Guds kärleksfulla blick.
2. Be Den Heliga Anden leda dig i din tillbakablick på året som gått.
3. Gå så långsamt igenom ditt år. Vilka händelser, vilka människor, vilka erfarenhet har öppnat ditt Livsrum, gett dig SHALOM, harmoni, frid, glädje? Lett till att du älskar dig själv, andra och Gud mer? Tänk att

också saker som initialt har skavt och upplevts som svåra i slutändan kan leda till liv. Stanna till vid var och en av dessa saker och tacka Gud för dem.

4. Gå så igenom ditt år ytterligare en gång. Stanna då till vid de händelser och erfarenheter som stängt ditt Livsrum, som gjort att du upplevt RA'AH, ondska och destruktivitet. Vad av det har du själv varit orsak till? Ta det till Jesus och be om förlåtelse. Kanske vill du göra det inför en annan människa i bikt? (Kontakta i så fall en präst eller pastor.) Vad är sår – ord, möten och minnen som gör ont i dig? Visa dem för Jesus och be om helande. Vad är svårigheter som du känner dig maktlös inför? Berätta om dem för Jesus och erkänn din maktlöshet och ta emot hans löfte om hopp, att det är han – och inte du - som binder samman.
5. Blicka så tillsammans med Jesus in i det nya året, 2021. Be honom visa dig vad av det som öppnade ditt Livsrum under förra året, som du ska bära med dig in i det nya året och kanske utveckla där. Be honom också visa dig vilka skatter som kanske finns dolda i de svåra saker du upplevt under det gångna året, som du kanske kan ge vidare till andra eller på något sätt använda i Hoppets tjänst i framtiden? Samtala så slutligen med Jesus om de tankar du har för det kommande året. Lyssna in hans svar och hans vägledning.
6. Avsluta så din Tillbakablick på året så som du började den, genom att föreställa dig att du befinner dig i Guds kärleksfulla blick och lyssna till hans röst som säger: "Jag vet väl vilka tankar jag har för er säger Herren, nämligen fridens tankar och inte ofärdens till att ge er en framtid och ett hopp."

/Madeleine Dahl, präst i Svenska kyrkan Vårgårda
madeleine.dahl77@svenskakyrkan.se